

Ваксинации: безопасност и за кого

(промени до 13/07/2021)

Безопасност на ваксините и защита

Ваксините срещу коронавируса са създадени на базата на законовите изисквания за всички лекарствени средства. Благодарение на ваксината няма да се разболеете от корона. Наличните ваксини срещу коронавируса не съдържат желатин. Не можете да избирате коя ваксина да Ви бъде поставена.

2 основателни причини за ваксиниране

1. Благодарение на ваксината няма да се разболеете от корона. Ваксината активира имунната Ви система за създаване на антитела. Всяка една от ваксините е ефикасна и е преминала през строг контрол за безопасност, надеждност и качество.
2. Групов имунитет: Ако 70 процента от населението на Белгия се ваксинира, вирусът ще се разпространява по-бавно. Тогава всички ще бъдат защитени.

Тук можете да прочетете повече за наличните ваксини срещу коронавируса: [beschikbare coronavaccins](#).

Ваксините срещу коронавируса са безопасни

Ваксините срещу коронавируса са създадени на базата на законовите изисквания за всички лекарствени средства.

Те имат същото фармацевтично качество, безопасност и действие.

Производството на една ваксина преминава винаги през следните стадии:

1. Създателите на ваксини провеждат строги тестове за качеството на ваксината по отношение на чистота, съставки и производствен процес.

2. Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) и други законодатели в страните от Европейския съюз и Европейската икономическа общност правят научна преценка на ваксините.

3. Създателите на ваксини изпитват действието им с помощта на лабораторни изследвания и тестове върху животни.

4. Ако изследванията са преминали благополучно, те се тестват върху хора (доброволци) :

- в 3 клинични фази с все по-голям брой участници във всяка следваща фаза
- според утвърдени процедури и протоколи, които са:
  - установени от законодателите
  - одобрени от Комисията по медицинска етика

5. След проведената програма на тестване създателят на ваксини предоставя резултатите на Европейската комисия по лекарствата (ЕМА). ЕМА одобрява ваксината, едва когато са налице достатъчно научни доказателства за това, че предимствата ѝ са повече от рисковете.

иРНК-ваксините не променят Вашето ДНК

Научните изследвания показват, че в нашето ДНК не попада генетичен материал от ваксините. Ваксината се разпада по естествен начин, след като е свършила работата си. Има ваксини, които действат на принципа на иРНК, но:

- То не попада в близост до Вашето собствено ДНК .
- То е освен това толкова различно от човешкото ДНК, че не би могло да направи нищо, дори да попадне в близост до него.
- иРНК не е устойчиво: в рамките на 10 часа, след като е попаднало в тялото Ви, то се разпада в клетките.
- Технологията е безопасна, защото не е нова. Почти 20 години се правят изследвания с РНК-ваксини срещу например рак, ебола и кучешки бяс (rabies).

Дългосрочни странични ефекти

Науката има 200 годишен опит с ваксини. Известно е, че често големи проблеми при тях възникват бързо, в рамките на няколко седмици. Тези седмици вече са минали. Твърде малък е шансът да имате тежки странични ефекти месеци или години, след като сте били ваксинирани/а.

Но това никога не можем да изключим напълно. Това се отнася не само до ваксините срещу коронавируса, а до всички ваксини и лекарства. По тази причина ваксините и лекарствата са под непрекъснато наблюдение, дори и след като са били одобрени. За ваксините срещу коронавирус е създадена специална наблюдателна система. По този начин при необходимост може да се реагира бързо.

Разлика с производството на други ваксини

1. Създаването и одобряването на ваксините срещу коронавируса получиха приоритет на всички нива поради необходимостта от опазване на народното здраве и затова бяха произведени по-бързо.
2. Различните фази в развитието на ваксините имаха право да се припокриват. Така например изследванията във фаза 3 можеха да започнат едновременно с тези във фаза 2.

Това не означава, че ваксините са по-малко безопасни:

- Извършени са тестове върху голяма група хора.
- Европейската агенция по лекарствата (ЕМА):
  - Работеше със специален експертен комитет.
  - Даде предимство на процедурите за преценка на ваксината срещу коронавируса, за да бъдат възможни бърза оценка и надеждни научни препоръки.

Защита срещу по-заразните варианти

Вирусите мутират

Това означава, че генетичният материал във вируса се променя. Бързината, с която това се случва, е различна при различните вируси.

Мутациите не винаги влияят на ефективността на ваксините

Първите лабораторни данни от ваксината на Пфайзер показват, че антителата, които произвеждате благодарение на ваксината, неутрализират и британския вариант на ковид.

Някои ваксини Ви предпазват в продължение на години след имунизацията

Помислете за ваксините срещу морбили и рубеола. Вирусите на болести като грип мутират редовно. Затова за гарантиране на ефективността на ваксините създателите им трябва да променят техния състав всяка година.

Учените следят за това, дали:

- коронавируса мутира с течение на времето
- ваксините продължават да ни предпазват от инфекция с нови варианти

Кошер и халал

Съществуващите ваксини не съдържат желатин.

Желатинът е белтък, извлечан от свински отпадъци. За евреи и мюсюлмани консумацията на свинско месо е забранена.

Двете вероизповедания допускат ваксини, дори да съдържат желатин:

- За евреите: защото ваксината не се приема през устата.
- За мюсюлманите: защото желатинът е обработен и на него може да се гледа като на чист продукт.

Избор между различни ваксини

Не можете да избирате коя ваксина да Ви бъде поставена

Името Ви е свързано с определен код. Кодът е свързан с тип ваксина, подходяща за Вас.

Повечето ваксини се състоят от 2 дози

При повечето ваксини се касае за схема от 2 дози с интервал от 3 до 5 седмици между тях. Ваксиниран/а сте с АстраЗенека? В такъв случай втората доза ще Ви бъде поставена 8 до 12 седмици след първата. Ваксината на Янсен е еднократна.

Втората Ви ваксинация ще е със същата ваксина като първата доза

Ваксинационните центрове разполагат с достатъчно ваксини, за да ваксинират всеки с втора доза от същия вид като първата. Всички ваксини са регистрирани

с името и номера на партидата в [Vaccinnet](#). Това гарантира, че втората доза ще е от същия вид ваксина.

Гадене, температура, главоболие, болки в мускулите

Малко след ваксинацията понякога може да вдигнете температура, да се появят болки в мускулите или главоболие. Или може да Ви се гади. Това е нормална реакция на тялото Ви на външно влияние. Тези странични ефекти продължават най-много няколко дни. Ако продължат по-дълго, се свържете с личния си лекар. Веднага след ваксинацията отивате в помещение за почивка. Там трябва да останете 15 минути. В изключително редки случаи на силна реакция малко след ваксинацията ще получите помощ от медицинския персонал.

Кой (не) може да бъде ваксиниран

Бременни жени или жени, които желаят да забременеят, могат да се ваксинират. Който е болен, е най-добре да отложи ваксинацията, освен ако няма сериозно заболяване или заболяване с дълга продължителност. Рисковите пациенти имат предимство.

Бременна сте или желаете да забременеете в скоро време

Бременни жени могат да се ваксинират

Висшият здравен съвет препоръчва настоятелно на бременните жени да се ваксинират, независимо кога по време на бремеността си. При бременни жени, заразени с Ковид-19, рискът от сериозно протичане на болестта и преждевременно раждане със здравословни проблеми на бебето е по-голям.

От 4 май бременните жени имат предимство за ваксиниране с иРНК-ваксина.

На жени, които желаят да забременеят, също настоятелно се препоръчва да се ваксинират

Кърмите

Можете да се ваксинирате срещу коронавируса

Не е нужно да прекъсвате кърменето.

Болен/на сте

Ако сте болен/на, по-добре не се ваксинирайте

Отложете ваксинацията до 2 седмици след оздравяване.

Ако страдате от сериозно заболяване или заболяване с дълга продължителност, е по-добре да се ваксинирате.

Ваксинацията Ви предпазва от сериозни усложнения вследствие на вируса.

Ако се колебаете

Поискайте съвет от лекаря си.

Заразен/а сте с коронавирус

Ако сте болен/на, по-добре не се ваксинирайте

Дори и да нямате оплаквания. Отложете ваксинацията до 2 седмици след положителния тест за коронавирус.

Страдате от хронично заболяване

Ако страдате от хронично заболяване, е по-добре да се ваксинирате

Защото ако се заразите с коронавирус, симптомите ще бъдат по-сериозни. Ваксините са тествани и върху хора, страдащи от хронични заболявания.

Имате (имали сте) рак

Ако сте били болен/на от рак, можете да се ваксинирате

Ако се лекувате от рак, също можете да се ваксинирате

Посъветвайте се с онколога си или с лекуващия си лекар кой момент е най-подходящ за ваксинация по време на лечението Ви. Това е важно, за да бъде действието на ваксината възможно най-ефикасно.

Рисков пациент сте

Като рисков пациент получавате предимство за ваксиниране

Защото ако се заразите с коронавируса, симптомите Ви ще бъдат по-сериозни. Рисковите пациенти получават покана от Фламандската общност да отидат във ваксинационен център.

Ако имате едно от тези (придружаващи) заболявания, сте рисков пациент:

- При лица от 45 до 64 годишна възраст се касае за пациенти с:
  - хронични заболявания на дихателните пътища
  - хронични сърдечно-съдови заболявания
  - безитас
  - захарна болест
  - хронични заболявания на нервната система
  - деменция
  - рак (с тумори)
  - високо кръвно налягане

- При лица от 18 до 64 годишно възраст се касае за пациенти с:
  - хронични бъбречни заболяване
  - хронични чернодробни заболявания
  - хематологичен рак (например левкемия)
  - синдрома на Даун
  - пациенти с трансплантация на органи (и тези, които чакат за трансплантация)
  - разстроена имунна система
  - ХИВ
  - рядко заболяване

Здравните каси разполагат с нужните данни на хора с тези заболявания. Данните се допълват с информация от личните лекари. По този начин се съставят конкретни списъци.

Не се прави разлика между различните заболявания. Всички са еднакво важни. Поканите се разпращат въз основа на възрастта, по-възрастните ще получат покана преди по-младите.

Имате алергия

Имали сте непосредствена или сериозна алергична реакция след предишна ваксина или нужда от спешна медицинска помощ след прием на лекарство?

Непременно обсъдете това с личния си лекар. Той ще прецени алергиите Ви и ако е нужно, ще Ви препрати за съвет към алерголог или за ваксинация в болница.

Алергия към други вещества не е проблем:

- Ваксините не съдържат консерванти.
- Капачето на флакона с ваксина не е от латекс.

По-добре е да отложите ваксинацията, ако:

Имате болестни симптоми без или с температура (>38° C)

Ваксина може да Ви бъде поставена, след като оздравеете.

Сте заразен/а с коронавирус или резултатът от теста Ви за коронавирус е положителен

Ваксинация е възможна 14 дни, след като сте оздравели или, при асимптоматична инфекция, 14 дни след положителния PCR-тест.

Сте под карантина

Отложете ваксинацията за след периода на карантина.